

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/560/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613206238
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7613206238.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a sudkýň JUDr. Evy Feťkovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom v Prahe, Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, o zaplatenie 653,87 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 28. augusta 2015 č.k. 2C/254/2013-103

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej iba súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom zamietol návrh na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), ktorým sa žalobca domáhal plnenia zo zmenky vystavenej žalovanou dňa 02.10.2009 na zmenkovú sumu 1056,87 eur, zaplatenia zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo sumy 1056,87 od 24.9.2010 do 9.12.2010 čo predstavuje 203,45 eur, zo sumy 1011,87 eur od 10.12.2010 do 9.1.2011 čo predstavuje 78,42 eur, zo sumy 929,87 od 10.1.2011 do 9.2.2011 čo predstavuje 72,07 eur, zo sumy 847,87 eur od 10.2.2011 do 9.3.2011 čo predstavuje 59,35 eur, zo sumy 765,87 eur od 10.3.2011 do 7.4.2011 čo predstavuje 55,53 eur, zo sumy 683,87 eur od 8. 4. 2011 do 9.6.2011 čo predstavuje 107,71 eur, zo sumy 668,87 eur od 10.6.2011 do 7.7.2011 čo predstavuje 46,82 eur, zo sumy 653,87 eur od 8.7.2011 do zaplatenia, ďalej zaplatenia 6 % ročného úroku zo sumy 1056,87 od 15.11.2010 do 9.12.2010 čo predstavuje 4,36 eur, zo sumy 1011,87 eur od 10.12.2010 do 9.1.2011 čo predstavuje 5,17 eur, zo sumy 929,87 od 10.1.2011 do 9.2.2011 čo predstavuje 4,75 eur, zo sumy 847,87 eur od 10.2.2011 do 9.3.2011 čo predstavuje 3,91 eur, zo sumy 765,87 eur od 10.3.2011 do 7.4.2011 čo predstavuje 3,66 eur, zo sumy 683,87 od 8.4.2011 do 9.6.2011 čo predstavuje 7,10 eur, zo sumy 668,87 eur od 10.6.2011 do 7.7.2011 predstavuje 3,09 eur, zo sumy 653,87 eur od 8.7.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy teda 3,52 eur. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že okrem predloženej zmenky skúmal aj jej kauzu. Z exekučného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 11Er/680/2012 zistil, že dňa 24.06.2010 uzavrela žalovaná s právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 350 eur. Úver mal byť zaplatený s poplatkom 346,- eur v 12 mesačných splátkach po 58 eur. V ten istý deň bola vystavená blankozmenka, kde žalovaná vystupovala ako vystaviteľ a Pohotovosť s.r.o. ako remitent. Právny predchodca žalobcu

zmenku vyplnil v zmysle Dohody o vyplnení zmenky na sumu 914,87 eur so začiatkom úročenia 06.12.2010. Zmenka bola indosovaná na žalobcu. Súd prvej inštancie podrobil kontrole úverovú zmluvu a Dohodu o vyplnení zmenky vyplývajúcu zo všeobecných úverových podmienok spoločnosti Pohotovosť s.r.o. Vzniknutý vzťah posúdil podľa ustanovení § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka (OZ), ktoré obsahujú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, preto je neplatná. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 písm. g) až j) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene zákona o obchodnej inšpekcii (ďalej len zákon 258/2001 Z.z.) čo znamená, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmenkový úrok uvedený v zmenke je vo výške 0,25% denne, čo je v rozpore s ochranou dobrých mravov (§ 3 ods. 1 OZ) a podľa § 39 OZ ide o neplatné dojednanie. K vystaveniu zmenky došlo navyše v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ktoré zakazovalo plnenie dlhu zmenkou alebo šekom. Zmenku bolo možné prijať na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru ak zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. To platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky. Právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy vôbec nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Dohodu o vyplnení zmenky považoval súd za neplatnú pre obchádzanie zákona. Z neplatnej dohody o vyplnení nemôže vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalobca bol vo veci neúspešný a žalovanému ako úspešnému účastníkovi trovy konania nevznikli.

3. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodov podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. a f) O.s.p. a navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov odvolacieho konania. Namietal, že prvostupňový súd (ďalej iba súd) vykonal dokazovanie listinami, pričom účastníci takéto dokazovanie nenavrhl. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, voči forme a obsahu ktorej zo strany žalovaného neboli vznesené žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Neboli tak splnené podmienky pre vykonanie iných dôkazov než navrhnutých účastníkmi konania v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 O.s.p. V prejednávanej veci súd mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom pre vydanie rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaná mohla vzniesť námietky voči zmenke na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté vzhľadom na uplatnenie koncentračnej zásady v zmysle Nariadenia. Súd sám nemôže vznášať voči zmenke námietky za žalovanú. Súd z vlastnej iniciatívy vykonal dokazovanie, preukazujúce charakter žalovaného ako spotrebiteľa, pričom žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd teda dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je pritom platná, je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy, preto ju nie je možné podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Namietal, že súd sa aplikáciou zákona č. 191/1950 Sb. nezaoberal, hoci predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Predovšetkým ignoroval ustanovenie § 17 citovaného zákona, v zmysle ktorého žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak nemôže urobiť žalovaný, tým menej tak môže urobiť súd. Pokiaľ aj žalovaný vznesie námietky, je na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom a nie je možné ho preniesť na žalobcu. Nesúhlasil s nepriznaním zmenkového úroku v plnej výške, pričom je zrejmé, že v rozpore s dobrými mravmi nemôže byť každý úrok, ale iba neprimerane vysoký. Argumentuje rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Nesúhlasí so záverom súdu, že dohoda o vyplňacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných (správne spotrebiteľských - poznámka odvolacieho súdu) úverov. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zákon zároveň nelimitoval použitie iba istého druhu zmeniek, a teda prípustné sú akékoľvek zmenky,

akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Z uvedeného je zrejmé, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, keďže právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Napokon tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom.

4. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

5. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba CSP), ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti zostávajú zachované (§ 470 ods. 2).

6. Odvolanie žalobcu bolo podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). Vychádzajúc zo zásady zachovania účinkov procesných úkonov (§ 470 ods. 2 CSP) posudzoval odvolací súd odvolanie z hľadiska jeho prípustnosti a z hľadiska existencie uplatnených odvolacích dôvodov podľa ustanovení O.s.p.

7. Odvolací súd procesne prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže na jeho nariadenie neboli dôvody uvedené v ust. § 385 ods. 1 CSP a verejne vyhlásil rozsudok dňa 12. decembra 2016. Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1, 2 CSP a z pohľadu uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, b/ a f/ O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Žalobca namieta existenciu odvolacích dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O.s.p., t.j. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konkrétne účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

9. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nebola zistená žiadna vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo by bola dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 389 CSP.

10. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby okrem iného na zistení, že zmenka bola vyplnená v zjavnom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z., pretože právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 350,- eur a zmenková suma uvedená na zmenke bola 1056,87 eur, čo je viac ako zákonom dovolené prípustné navýšenie o 30%. Preto žalobca takúto zmenku nesmel prijať a ak ju prijal, konal v rozpore so zákonom. S týmto záverom odvolací súd v plnom rozsahu súhlasí a v tejto časti sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje ich vecnú správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Ďalej súd prvej inštancie správne skúmal zmenku až po úroveň dohody o vyplnení zmenky. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd uvádza nasledovné:

11. Dňa 20.10.2015 bolo prijaté spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93 v nasledujúcom znení:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

12. Zo stanoviska jednoznačne vyplýva, že ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, čo bolo nepochybne preukázané aj v prejednávanej veci, je možné zmenku skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. V danom prípade ide o zákon č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. V zmysle ust. § 4 ods. 6 tohto zákona v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciú zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

13. Ako už odvolací súd konštatoval v bode 10. odôvodnenia, zmenka, z ktorej žalobca uplatňuje v tomto konaní nárok, je v rozpore s citovaným ustanovením. Odvolací súd súhlasí aj s názorom súdu prvej inštancie uzatvára, že nie je možné priznať ani príslušenstvo uplatnenej pohľadávky, jednak pre rozpor základu pohľadávky so zákonom a zároveň pre rozpor dohody o úrokoch s dobrými mravmi.

14. K ďalším odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné :

15. Súd prvej inštancie vykonával dokazovanie za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

16. V sporovom konaní v zásade platí, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd však pri aplikácii uvedeného ustanovenia nebol obmedzený pri vykonávaní dôkazov iba na dôkazy navrhnuté účastníkmi, ale mohol sám vykonať aj ďalšie dôkazy a ak to bolo pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné tieto si aj sám zabezpečiť. V prejednávanej veci bol takýto postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci, a to aj s ohľadom na bod I.1 citovaného Stanoviska č. 93/2015, podľa ktorého bolo povinnosťou súdu vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci ex offa zabezpečiť prieskum nároku so zreteľom na možnú absolútnu neplatnosť úkonu, v ktorom má zabezpečovať nároky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jeho postup tak bol v súlade s ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď si zabezpečil listinné dôkazy, z ktorých mohol posúdiť jednak platnosť úkonu, v ktorom má uplatňovaný nárok základ (úverovej zmluvy), ale aj platnosť dohody o vyplnení zmenky, ktorá bola podkladom pre vyplnenie zmenky ako jediného dôkazu predloženého žalobcom na preukázanie jeho nároku.

17. Pokiaľ ide o odvolaciú námietku, že súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. v tom zmysle, že hoci žalovaný nemohol vzniesť kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že rigidná aplikácia ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky

a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinností na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný. V prípade záveru, že pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity (viď odôvodnenie vyššie citovaného stanoviska č. 93/2015).

18. Napriek skutočnosti, že žalovaný v konaní výslovne nenamietal neplatnosť zmenky, súd správne skúmal jej platnosť, vychádzajúc z názoru, že princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (právo patrí bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Rovnaký názor opakovane prezentoval vo svojich rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky (napr. uznesenia sp. zn. 6MCdo/9/2012, 6Cdo/1/2012, 5Cdo/61/2012). Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov spotrebiteľmi. Na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov (Občiansky zákonník, zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o zmenkách), pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, keď môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa.

19. Ustanovenie § 17 zák. č. 191/1950 Sb. neurčuje výslovne, kto a aké námietky uplatňovať môže, ale kedy ich uplatňovať nemôže. Záver, kto a kedy ich uplatňovať môže, tak z tohto ustanovenia vyplýva len a contrario (Kovařík Z.: Zákon směneční a šekový. Komentář, C.H.BECK 2014, str. 96). Citované ustanovenie tak výslovne nezakazuje, aby súd na kauzálné námietky prihliadal ex offa. To je dôležitá aj z hľadiska práva Európskej únie. Súdny dvor sa vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offa, neskôr vyslovil, že ich musí skúmať ex offa a že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať a limine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takýchto prípadoch musí národný súd vykladať národné právo konformne s právom EÚ. Ani samotné Nariadenie neobsahuje ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálné vzťahy, na ktorých krytie je zmenka určená. Článok 7 ods. 3 Nariadenia hovorí, že súd v prípade pasivity žalovaného „vydá rozsudok“ nehovorí, že žalobe musí vyhovieť. Z uvedeného plynie, že nič nebráni súdu, aby ex offa skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

20. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov. Podľa novelizovaného znenia ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1 ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. V prípade tzv. spotrebiteľských zmeniek je podľa novej právnej úpravy povinnosťou súdu ex offa prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť je súdu určená zákonom, pričom citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 23.12.2015 je potrebné vychádzať z toho, že sa vzťahuje aj na konania začaté na súde pred účinnosťou zák. 438/2015 Z.z. Procesná norma pôsobí na všetky prebiehajúce spory odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti, pokiaľ zákon neurčuje osobitný (intertemporálny) režim.

21. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné a preto potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, ale trovy odvolacieho konania jej nevznikli.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.